

Tomasz Rembalski

Informacja o działalności Instytutu Kaszubskiego w 2012 roku

Na początku 2012 roku zakończyła się piąta kadencja pracy Zarządu Instytutu Kaszubskiego. Z tej okazji 20 kwietnia w Tawernie Kaszubskiej „Mestwin” w Gdańsku odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze członków Instytutu Kaszubskiego. W części organizacyjnej zebrania, po wcześniejszym przyjęciu porządku obrad w pierwszych słowach krótki komentarz do sprawozdań wygłosił prezes IK prof. Józef Borzyszkowski, następnie przedstawiono sprawozdanie finansowe Instytutu Kaszubskiego za lata 2009–2011 oraz opinię Komisji Rewizyjnej za 2011 rok. Sprawozdanie z działalności Instytutu Kaszubskiego w latach 2009–2011 każdy z zebranych otrzymał w formie drukowanej broszury. Ustępującemu Zarządowi udzielono absolutorium, a w skład nowych władz (szóstej kadencji) Instytutu Kaszubskiego powołano następujące osoby: Józef Borzyszkowski – prezes, Cezary Obracht-Prondzyński – wiceprezes, Anna Kwaśniewska – skarbnik, Tomasz Rembalski – sekretarz, Miłoslawa Borzyszkowska-Szewczyk, Andrzej Romanow, Daniel Kalinowski – członkowie Zarządu. Do nowej Komisji Rewizyjnej powołano: Bolesława Hajduka, Mieczysława Nurka i Marka Cybulskiego.

Podczas zebrania sprawozdawczo-wyborczego wręczono dyplom Członka Honorowego Instytutu Kaszubskiego prof. Andrzejowi Zbierskiemu. Z powodu choroby dyplomu nie mógł odebrać ks. abp. Tadeusz Gocłowski. Ważnym wydarzeniem podczas tego spotkania było podpisanie umowy między Instytutem Kaszubskim a Rodziną Labudów, dotyczącej utworzenia Nagrody im. Gerarda Labudy.

Zebrania Zarządu w 2012 roku odbyły się czterokrotnie, w dniach: 22 marca, 10 maja 13 września oraz 13 grudnia. W poczet członków przyjęto dziesięć osób: ks. abp. seniora archidiecezji gnieźnieńskiej Henryka Muszyńskiego, prof. UG dr hab. Zbigniewa Treppę z UG, prof. Shinsuke Hosodę z Ryukoku University w Kyoto w Japonii, dr. hab. Dariusza Andrzeja Sikorskiego, mediewistę z UAM w Poznaniu, dr. Arnolda Kłonczyńskiego, prodziekana Wydziału Historycznego UG, dr. Jacka Kowalkowskiego, historyka, pracownika ZAiE „Automatex” sp. z o.o.

w Poznaniu, dr. Krzysztofa Nierzwickiego z Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu, ks. dr. Krzysztofa Kocha, dyrektora Biblioteki Diecezjalnej im. bp. Jana Bernarda Szłagi w Pelplinie, mgr. inż. Przemysława Pragerta, kaszubskiego heraldyka, wiceprezesa spółki „Nauta-Stal” w Gdyni, dr. Justynę Pomierską z Uniwersytetu Gdańskiego.

Niestety, w 2012 zmarło trzech naszych członków: prof. Jerzy Szukalski – przewodniczący Komisji Rewizyjnej IK mijającej kadencji, prof. Jan Drwał oraz prof. Władysław Pałubicki. Aktualnie Instytut Kaszubski liczy 117 członków.

Stałym pracownikiem biura Instytutu Kaszubskiego jest p. Anna Kawalec. W minionym roku staż w ramach umowy z Powiatowym Urzędem Pracy w Gdańsku odbyły następujące osoby: p. Agata Ciura (od 10 kwietnia do 7 września 2012) i Aleksandra Frasz (od 4 września do 31 grudnia 2012). Wcześniej, w ramach reintegracji zawodowej, od 4 października 2011 do 31 marca 2012 roku w sekretariacie Instytutu pracowała p. Danuta Najgeburska.

Do listopada 2012 roku, dzięki zdobytym dotacjom i darowiznom oraz społecznemu zaangażowaniu członków, Instytutowi Kaszubskiemu udało się zrealizować wiele zadań i projektów, przygotowano szereg imprez oraz wydano kilka publikacji.

Z ramienia Instytutu Kaszubskiego, w dniu 23 kwietnia 2012 w Berlinie, dr. Miłostawa Borzyszkowska-Szewczyk wygłosiła referat *Reading the Language of Stones. Young People Discovery the History* na seminarium *Perspektives. The Baltic Sea History Project*, które odbyło się podczas Ostseetage (Dni Morza Bałtyckiego). Impreza ta, trwająca od 23 do 27 kwietnia, została zorganizowana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Federalnej Niemiec w ramach niemieckiej prezydencji w Radzie Państw Obszaru Morza Bałtyckiego.

W dniach 14-15 maja 2012 Instytut Kaszubski, obok Polskiego Towarzystwa Socjologicznego i Uniwersytetu Gdańskiego, był współorganizatorem międzynarodowej konferencji *Workshop on Embeddendness and Embedding*. Instytut był reprezentowany w osobie prof. Mariusza Czepczyńskiego.

W dniu 21 czerwca w Domu Kaszubskim odbyło się seminarium dyskusyjne poświęcone „Bibliotece Pisarzy Kaszubskich”.

Pod hasłem „Mówiąc Ojczyzna” – kształtowanie polskiej tożsamości – wychowanie patriotyczne – edukacja kulturalna, w dniach 19-21 września 2012 odbyło się IV Krajowe Spotkanie Księży Regionalistów w Wyższym Seminarium Duchownym w Drohiczynie. Organizatorem sesji było Międzynarodowe Centrum Dialogu Międzykulturowego i Międzyreligijnego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Zakład Regionalizmu UKSW oraz Rada Krajowa Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych RP, zaś kierownikiem naukowym ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski, były rektor UKSW. Na spotkaniu tym Instytut Kaszubski reprezentowali prof. Józef Borzyszkowski i ks. Bogusław Głodowski. Prof. Borzyszkowski wziął udział w dyskusji „Kościoł w regionie – regionalizm w Kościele”, gdzie przybliżył kulturę Kaszub i Pomorza.

Tradycyjna już XV Buczkowska Konferencja Naukowa pt. „Piśmiennictwa krajeńskiego księga wtóra”, której kierownikiem naukowym była prof. Jowita Kęcińska-Kaczmarek, odbyła się 22 września 2012 w Wiejskim Domu Kultury w Wielkim Buczku na Krajnie (gmina Lipka, pow. Złotów). Referaty wygłosili: prof. Józef Borzyszkowski *Historia Krajny w piśmiennictwie Muzeum Ziemi Złotowskiej*, nadleśniczy Jerzy Tarkowski (Chodzież) *Od hymnu Polski do hymnu najmniejszej małej ojczyzny*, mgr Marek Chołodowski *Prawdy Polaków w działaniach młodzieży Złotowszczyzny*, dr Sławomir Łaniecki *Krajeńskie dwory, dworki i nie tylko w piśmiennictwie krajeńskim*, mgr Jerzy Jelonek *Piast Kołodziej a Złotowszczyzna i jej piśmiennictwo*, dr Marian Fryda *Ziemia Człuchowska – pomost między Kaszubami i Krajną*, prof. Jowita Kęcińska-Kaczmarek *Z perspektywy małego Wielkiego Buczka – o współczesnym piśmiennictwie krajeńskim*. Podczas konferencji ogłoszono wyniki pleneru rzeźbiarskiego „Matka Boska – Królowa Lasów Krajeńskich”, którego organizatorem i sponsorami były nadleśnictwa krajeńskie (Złotów, Lipka, Okonek, Jastrowie, Piła), Stowarzyszenie „Tilia” z Lipki, oddział ZK-P Krajniacy z Wielkiego Buczka. Ogłoszono wyniki XV konkursu plastycznego „Moja Matka Boska Radosna” organizowanego przez „Krajniaków”, dokonano promocji tomiku poetyckiego Emilii Glugli z Wielkiego Buczka „Anioły skrzydłami dotykają ziemi”. W konferencji uczestniczyło ok. 160 osób, w tym chór „Lutnia” z Miasteczka Krajeńskiego.

Wspólnie z Wójtem i Radą Gminy Wejherowo, Akademią Pomorską w Słupsku, Biblioteką Publiczną Gminy Wejherowo im. Aleksandra Labudy w Bolszewie, Samorządowym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Bolszewie oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury w Gościcinie w dniu 17 października 2012 Instytut Kaszubski współorganizował konferencję naukową *Aleksander Labuda i wyzwania tożsamości kaszubskiej. W 110. rocznicę urodzin twórcy*, której kierownikiem naukowym był prof. Daniel Kalinowski. Obrady konferencji miały miejsce w „Dworku Drzewiarza”, siedzibie GOK w Gościcinie. Z ramienia Instytutu referaty wygłosili: Józef Borzyszkowski *Aleksander Labuda i Zrzesz Kaszëbskò a Zrzëszëncë*, Jerzy Samp *Świat na opak w felietonistyce Aleksandra Labudy*, Adela Kuik-Kalinowska *Pomiędzy programem a emocją. Bieguny liryki Aleksandra Labudy*, Tadeusz Linkner *Świat mitów kaszubskich Aleksandra Labudy*, Daniel Kalinowski *Fabularyzacja mitu w twórczości Aleksandra Labudy* oraz Marek Cybulski *Językowy obraz polskiej rzeczywistości społecznej i politycznej po roku 1945 w felietonach Aleksandra Labudy*. Konferencji towarzyszyła promocja książki A. Labudy *Z czasów Świątopólka Bëlnégò. Óbrózk w trzech aktach* oraz otwarcie wystawy *Inspiracje malarskie poezją Aleksandra Labudy Ewanielskò spiëwa*.

26 października 2012 w Chojnicach odbyła się konferencja naukowa z okazji 80-lecia miejscowego muzeum, w której udział wziął prezes IK prof. Józef Borzyszkowski. Z tej okazji Muzeum Historyczno-Etnograficznemu w Chojnicach nadano imię Juliana Rydzkowskiego, o co od wielu lat zabiegał Instytut Kaszubski.

Dnia 22 listopada 2012 w Muzeum Zachodnio-Kaszubskim w Bytowie odbyła się XI Konferencja Kaszuboznawcza *Alojzy Budzisz i krąg twórców „Przyjaciela Ludu Kaszubskiego”*, którego współorganizatorem, obok wspomnianego muzeum i Akademii Pomorskiej w Słupsku, był Instytut Kaszubski, a kierownikiem naukowym prof. Daniel Kalinowski. Referaty wygłosili: Daniel Kalinowski *Materiał literacki w „Przyjacielu Ludu Kaszubskiego” oraz „Bënë ě buten”*, Jerzy Treder *Specyfika języka kaszubskiego w prozie A. Budzisz*, Adela Kuik-Kalinowska *Rozumienie ojczyzny w tekstach Alojzego Budzisz*, Tomasz Derlatka *O problemie sekwencji deskryptywnych w twórczości prozatorskiej Alojzego Budzisz* oraz Jowita Kęcińska-Kaczmarek *Jan Sas na łamach „Przyjaciela Ludu Kaszubskiego”*.

Działalność członków Instytutu Kaszubskiego, poza konferencjami, dotyczyła również innych przedsięwzięć. W dniu 11 kwietnia 2012 w Gdańsku otwarto wystawę fotograficzno-dokumentalną *Rosyjscy jeńcy wojenni i emigranci w Gdańsku 1914–1939 r.*, którą otworzył i słowo wstępne wygłosił prof. Andrzej Romanow. Współorganizatorami wystawy były Rosyjskie Centrum Nauki i Kultury w Gdańsku (w którego siedzibie miała miejsce wystawa), Instytut Kaszubski oraz Stowarzyszenie Współpracy Polska-Wschód. W trakcie wystawy pojawił się pomysł zorganizowania konferencji na temat badaczy rosyjskich zajmujących się Kaszubami, do której jednak strona rosyjska musi poczynić pewne przygotowania, zwłaszcza w sferze badań i kwerend w swoich instytucjach naukowych.

12 maja 2012 w ramach obchodów IV Dnia Kaszubskiego w Szczecinie odbyła się sesja popularnonaukowa *Młodzi Kaszubi – tradycja i współczesność*. Organizatorami imprezy były Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie Oddział w Szczecinie, Instytut Kaszubski w Gdańsku oraz Archiwum Państwowe w Szczecinie. Sesję, która odbyła się na Zamku Książąt Pomorskich, poprowadził prof. Kazimierz Kozłowski, zaś referaty dotyczące zagadnień kaszubskich wygłosili m.in. Andrzej Romanow *Ruch młodokaszubski* i Krzysztof Wirkus *O młodych Kaszubach i Pomorzakach dziś*. Z kolei w bogatym programie IV Dnia Kaszubskiego znalazło się m.in. spotkanie przedstawicieli sejmików pomorskiego i zachodniopomorskiego, msza św. z liturgią słowa w języku kaszubskim w Bazylice p.w. św. Jana Chrzciciela, wystawa „Z kaszubsko-słowiańskich i polskich losów Pomorza Zachodniego” w Książnicy Pomorskiej w Szczecinie oraz Kiermasz Kaszubski na dziedzińcu Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie. Teksty wszystkich wystąpień zostały opublikowane w okolicznościowym wydawnictwie *Kaszubi w Szczecinie. Działalność szczecińskiego oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w latach 2011–2012* (Szczecin 2012). Miłą uroczystością Dnia Kaszubskiego było wręczenie dyplomu Honorowego Członka Instytutu Kaszubskiego prof. Kazimierzowi Kozłowskiemu.

W dniach 22-25 maja 2012 roku gościł w Instytucie p. Klaus Reiff, przedstawiciel Fundacji im. Hermanna Niermanna z Düsseldorfu. W czasie swojego pobytu odwiedził m.in. Dom Kaszubski i siedzibę Instytutu, wejherowskie Muzeum

Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej oraz Kaszubski Uniwersytet Ludowy we Wieżycy. W tych dwóch ostatnich placówkach zapoznał się z efektami dotacji przyznanych na remonty i wyposażenie. Wizyta niemieckiego gościa była też okazją do podziękowania za wsparcie dotychczasowych działań Instytutu, a jednocześnie do rozmów na temat przyszłości, planów i zamierzeń, w których mogłaby partycypować Fundacja. Była też okazją do zwiedzenia Gdańska i Kaszub. Z ramienia Instytutu Kaszubskiego wizytę zorganizował prof. Józef Borzyszkowski, zaś przewodnikami gościa byli dr Miłostawa Borzyszkowska-Szewczyk oraz dr Tomasz Rembalski. W tym miejscu należy podkreślić, iż w 2012 roku Fundacja im. Hermanna Niermannna sfinansowała remont pomieszczeń biurowych Instytutu, zakup mebli biurowych oraz regałów magazynowych na książki, a także dwóch stanowisk komputerowych.

13 lipca 2012 Instytut Kaszubski wziął udział w XIII Kościerskich Targach Książki Kaszubskiej i Pomorskiej „Costerina 2012”, gdzie wystawił swoje wydawnictwa. W towarzyszącym targom konkursie główną nagrodę w kategorii literatura faktu otrzymała wydana przez Instytut książka Jana Zbrzęcë (Stanisława Pestki) *W stolęcë chmùrników*.

Dzień później (14 lipca), w kościele p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Bytowie miało miejsce uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej ks. Ignacemu Cyrze (1856–1914), prezesowi Towarzystwa Młodokaszubów, podczas której okolicznościowe przemówienie wygłosił prezes IK prof. Józef Borzyszkowski. Z tej okazji ukazała się również broszura *Książd Ignacy Cyra (1856–1914). Prezes Towarzystwa Młodokaszubów* (Bytów 2012), autorstwa Cezarego Obracht-Prondzyńskiego.

Dnia 17 lipca 2012 w Starbieniu miało miejsce spotkanie promocyjne Zeszytu Zespołów Senackich 12/2012 pt. *Spoleczność kaszubska w procesie przemian. Kultura, tożsamość, język* pod redakcją Kazimierza Kleiny i Cezarego Obracht-Prondzyńskiego. Prezentacji tomu dokonał prof. Józef Borzyszkowski, a współorganizatorami spotkania były Kaszubski Zespół Parlamentarny, Instytut Kaszubski i Kaszubski Uniwersytet Ludowy.

Uroczystością o dużej randze, w której udział wzięli licznie zgromadzeni goście, była promocja książki *Prymas z Kaszub. Z Arcybiskupem Henrykiem Muszyńskim rozmawia Krzysztof Łukasik* (13 września), którą zaprezentował prof. Józef Borzyszkowski. Głos zabrał również K. Łukasik, jak i starosta gnieźnieński Dariusz Pilak. W punkcie drugim spotkania znalazło się wręczenie dyplomu Członka Honorowego Instytutu Kaszubskiego ks. abp. Tadeuszowi Gocłowskiemu. Laudację wygłosił prof. Cezary Obracht-Prondzyński (jej tekst, podobnie jak laudacje dla profesorów Andrzeja Zbierskiego i Kazimierza Kozłowskiego zostały zamieszczone w niniejszym tomie). Bohaterowie spotkania podzielili się swoimi refleksjami na temat Kaszub i Kaszubów. Relacja ze spotkania z oboma arcybiskupami znalazła się w miesięczniku „Pomerania” (2012, nr 10). Spotkanie zakończyła uroczysta kolacja z udziałem arcybiskupów i znaczących gości.

Oprócz tego członkowie Instytutu uczestniczyli w tworzeniu kierunku etnofilologia kaszubska na Uniwersytecie Gdańskim (koordynatorką i główną twórczynią była dr Justyna Pomierska z Instytutu Filologii Polskiej UG). Kierunek ruszy w październiku 2013 roku. Jednocześnie toczyły się prace w ramach grupy roboczej przy Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego na stworzeniu warunków dla uruchamiania kierunku etnofilologia. W pracach tego zespołu uczestniczyli dr Tomasz Wicherkiewicz i prof. Cezary Obracht-Prondzyński. W tym kontekście należy też wspomnieć o udziale członków Instytutu w spotkaniu Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych (29 maja 2012 r.), którego tematem były kwestie edukacji, w tym także na poziomie wyższym.

W minionych dwunastu miesiącach, do końca listopada 2012 Instytut Kaszubski, samodzielnie lub we współpracy z różnymi instytucjami, wydał 15 pozycji książkowych. Są to:

- *Nekropolie Pomorza*, pod red. J. Borzyszkowskiego, Gdańsk 2011, (głównym wydawcą było Nadbałtyckie Centrum Kultury)
- Józef Borzyszkowski, *O historii literatury kaszubskiej i jej twórcach*, Gdańsk 2011, (wspólnie z Uniwersytetem Gdańskim)
- Ernst Seefried-Gulgowski, *Von einem unbekanntem Volke in Deutschland. Ein Beitrag zur Volks- und Landeskunde der Kaschubei* / Izydor Gulgowski, *O nieznanym ludzie w Niemczech. Przyczynek do ludoznawstwa i krajoznawstwa Kaszub*, przekład Magdalena Darska-Łogin, red. naukowa i wstęp Józef Borzyszkowski, Berlin 1911-Gdańsk 2012
- Jan Karnowski, *Aleksander Majkowski. Wspomnienia – listy – uwagi*, oprac. i wstęp J. Borzyszkowski, Gdańsk 2012 (wspólnie z Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim)
- Jerzy Affeltowicz, *Spełnione nadzieje. Ze wspomnień z Borów Tucholskich i Zaborów u schyłku XIX wieku*, Gdańsk 2012
- „Acta Cassubiana”, t. 14, 2012, red. naukowej i przewodniczący Komitetu Redakcyjnego Józef Borzyszkowski
- *Nasze korzenie. Wokół poszukiwań genealogicznych rodzin pomorskich*, t. III, red. J. Borzyszkowski, T. Rembalski, Gdańsk 2012
- Sylwia Bykowska, *Rehabilitacja i weryfikacja narodowościowa polskiej ludności w województwie gdańskim po II wojnie światowej*, Gdańsk 2012
- *Poezja młodokaszubów*, oprac. i przypisy Hanna Makurat, wstęp: Józef Borzyszkowski, Adela Kuik-Kalinowska i Hanna Makurat, „Biblioteka Pisarzy Kaszubskich”, t. 7, Gdańsk 2012
- *Florian Ceynowa (1817–1881). Jego życie i dokonania oraz rola wśród potomnych*, red. Józef Borzyszkowski, Gdańsk 2012
- *Losy różne, miejsca wspólne. W krainie wielu kultur, języków i smaków*, red. Cezary Obracht-Prondzyński, Gdańsk-Bytów 2012 (wspólnie z oddziałem ZK-P w Bytowie)

- *Językowy, literacki oraz kulturowy obraz Pomorza dawniej i dziś*, red. Małgorzata Klinkosz, Zenon Lica (wspólnie z Uniwersytetem Gdańskim)
- Konrad Kaczmarek, *Sine*, „Biblioteczka Wikinga”, nr 4, Gdańsk-Wielki Buczek 2012 (wspólnie z oddziałem ZK-P w Wielkim Buczku)
- Emilia Glugła, *Anioły skrzydłami dotykają ziemi*, wybór i wstęp Jowita Kęcińska-Kaczmarek, Wielki Buczek 2012 (wspólnie z oddziałem ZK-P w Wielkim Buczku)
- *Franciszek Fenikowski – Kaszuby na nowo odczytane*, red. Daniel Kalinowski, Gdańsk-Słupsk 2012 (wspólnie z Akademią Pomorską w Słupsku)
- Józef Borzyszkowski, Cezary Obracht-Prondzyński, *Młodokaszubi. Szkice biograficzne*, Gdańsk 2012 (wspólnie z ZK-P). Książka ukazała się w ramach Roku Młodokaszubów (w jego ramach odbyło się także spotkanie prof. C. Obracht-Prondzyńskiego z Oddziałem ZK-P w Kolbudach 16 października 2012).

Kilka następnych pozycji znajduje się w opracowaniu redakcyjnym, a ich wydanie planowane jest na 2013 rok.

Wydawnictwom Instytutu Kaszubskiego towarzyszyły promocje, prezentacje i spotkania. W dniu 7 marca 2012 w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku, staraniem Nadbałtyckiego Centrum Kultury, odbyła się promocja książki *Nekropolie Pomorza*, którą poprowadził prof. Cezary Obracht-Prondzyński. W jej trakcie odbył się panel dyskusyjny, który poprowadzili dr inż. arch. Katarzyna Rozmarynowska, prof. Stanisław Rosiek, prof. Józef Borzyszkowski i mgr Wacław Machura.

Następnego dnia, 8 marca 2012 w Tawernie „Mestwin” w Gdańsku odbyła się promocja książki Jana Zbrzycy (Stanisława Pestki) *W stolęcë chmùrników*, na którą przybyli liczni goście, w tym delegacja z Brus na czele z burmistrzem miasta. Gości powitał prezes Instytutu prof. Józef Borzyszkowski, a laudację wygłosił prof. Cezary Obracht-Prondzyński, przedstawiając życiorys autora, konstrukcję i treść książki. Następnie fragment dzieła odczytała uczennica bruskiego liceum Katarzyna Głowczewska. Swoimi refleksjami na temat książki podzieliła się Bożena Ugowska – jej redaktorka. Głos zabrali także czytelnicy książki i wielbicielowie twórczości autora, prof. Zbigniew Zielonka, red. Piotr Dziekanowski oraz prezes ZK-P Łukasz Grzędzicki.

Książka ta była także promowana na spotkaniu w dn. 18 czerwca w Bytowie, które zorganizował Oddział Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Laudację wygłosił prof. C. Obracht-Prondzyński.

W Tawernie Mestwin 22 marca odbyła się promocja dwóch kolejnych wydawnictw Instytutu, Jana Karnowskiego *Dramaty*, które ukazały się w ramach „Biblioteki Pisarzy Kaszubskich”, t. 6 oraz Gerharda Jeskego *Anioł z trąbką i inne opowiadania. Gdańskie obrazy pamięci 1935–1945*. Zebranych gości powitał wiceprezes Instytutu Cezary Obracht-Prondzyński i przekazał głos prof. Mirosławowi Ossowskiemu, który wygłosił laudację książki Gerharda Jeskego.

Laudator nawiązał do pewnej ogólnej prawidłowości spisywania memuarów w czasie przechodzenia na emeryturę. W dalszej części swoich wywodów stwierdził, że książka Jeskego ma formę beletrystyczną, ale jednocześnie duże walory poznawcze. Podkreślił, iż jej przekład nie był łatwy ze względu na użycie w niej dialektu gdańskiego i opis miejsc już nieistniejących. Następnie głos zabrał prof. Jerzy Treder, omawiając szczegółowo, przybliżając czytelnikom konstrukcję najnowszego tomu „Biblioteki Pisarzy Kaszubskich” *Dramaty* Jana Karnowskiego.

Kolejna promocja dwóch wydawnictw instytutowych odbyła się 10 maja 2012 również w Tawernie „Mestwin”, a dotyczyła książek *Tateczżna. Literackie przestrzenie Kaszub* Adeli Kuik-Kalinowskiej oraz *O historii literatury kaszubskiej i jej twórcach* Józefa Borzyszkowskiego. Obszerne słowo promujące obie publikacje wygłosił prof. Jerzy Treder, po czym odnieśli się do jego wywodów autorzy. Józef Borzyszkowski podkreślił, iż Jerzy Treder jako recenzent książek wiele wnosi do każdej recenzowanej pracy, przez co staje się rzeczywiście recenzentem bardzo dobrym. Stwierdził też, iż jego książka jest pracą historyka, i że czyta wszystko, co ukazuje się po kaszubsku. Stanowi to „kawał jego życia”. Podkreślił, iż bardzo ważny jest kontekst, w jakim powstaje dzieło. Postawił też pytanie, „co zaliczyć do literatury kaszubskiej? Czy wszystko to, co pisane po kaszubsku?”

Dwa tygodnie później (24 maja) w tej samej tawernie odbyła się promocja długo oczekiwanej pracy Izydora Gulgowskiego *Von einem unbekanntem Volke in Deutschland* pierwotnie wydanej w Berlinie w 1911 roku, a obecnie po 100 latach w Gdańsku pod tytułem *O nieznanym ludzie w Niemczech*. Przekładu książki dokonała Magdalena Darska-Łogin, zaś jej opracowania naukowego Józef Borzyszkowski. Zaletą książki jest to, iż zawiera ona zarówno oryginalny tekst niemiecki z 1911, jak i współczesne tłumaczenie na język polski. Promocję książki poprowadził Cezary Obracht-Prondzyński, sylwetkę jej autora Izydora Gulgowskiego przybliżył Józef Borzyszkowski, a Magdalena Darska-Łogin podzieliła się swymi refleksjami na temat szczegółowej wiedzy autora i problemów z przekładem. Na zakończenie C. Obracht-Prondzyński wysunął pomysł, aby zebrać literaturę obcojęzyczną na temat Kaszub i Kaszubów, a następnie dokonać jej przekładu i wydania, podobnie jak z dziełem Gulgowskiego. Gościem specjalnym promocji był pan Klaus Reiff, przedstawiciel Fundacji im. Hermanna Niermanna z Düsseldorfu, która dofinansowała wydanie książki.

W następnym miesiącu, 28 czerwca 2012 miała miejsce ostatnia przedwakacyjna promocja książki: Jan Karnowski, *Aleksander Majkowski. Wspomnienia – listy – uwagi* w opracowaniu i ze wstępem Józefa Borzyszkowskiego. Tradycyjnie już spotkanie odbyło się w tawernie „Mestwin”, a laudację wygłosił prof. Cezary Obracht-Prondzyński.

Dnia 13 grudnia 2012 roku w tawernie „Mestwin” odbyła się promocja książki *Młodokaszubi. Szkice biograficzne*, autorstwa Józefa Borzyszkowskiego i Cezarego Obracht-Prondzyńskiego. Laudację wygłosił prof. Andrzej Romanow.

Zapewnienie środków na działalność Instytutu Kaszubskiego związane jest m.in. ze składaniem i rozliczaniem wielu wniosków kierowanych do różnych organizacji i instytucji o sfinansowanie pojedynczych przedsięwzięć, za które odpowiedzialni są w głównej mierze członkowie Zarządu. Bardzo ważnymi partnerami finansowi i mecenasami Instytutu są Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Fundacja im. Hermanna Niermanna z Düsseldorfu, Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie. Wymienić tu należy ponadto: Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, a zwłaszcza jego oddziały terenowe w Gdańsku, Gdyni, Wielkim Buczku, Bytowie, Chojnicach, Wierzchucinie, Szczecinie i in., Nadleśnictwa w Przymuszewie i Kościerzynie, Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie, Muzeum Zachodnio-Kaszubskie w Bytowie, Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, Muzeum Historyczno-Etnograficzne w Chojnicach, Muzeum Miasta Gdyni, Kaszubski Uniwersytet Ludowy, Uniwersytet Gdański, Akademię Pomorską w Słupsku, Uniwersytet Szczeciński, Elbląską Uczelnię Humanistyczno-Ekonomiczną, Bibliotekę Gdańską PAN, Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Gdańsku; Miejską Bibliotekę Publiczną w Lęborku, Miejską Bibliotekę Publiczną w Gdyni, Książnicę Pomorską w Szczecinie, Bibliotekę Główną Uniwersytetu Szczecińskiego, Archiwum Państwowe w Szczecinie oraz szereg samorządów, od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego zaczynając, przez samorzady powiatowe aż po samorzady miejskie i gminne.

W tym miejscu podziękować należy wszystkim instytucjom i osobom prywatnym, które w jakikolwiek sposób, materialnie, radą czy pracą wolontariacką wspomogły działania Instytutu Kaszubskiego w roku 2012. Podkreślić też trzeba, że osiągnięcia i sukcesy Instytutu są efektem zaangażowania i oddania pracowników oraz członków stowarzyszenia.